

75/2017

PRISLO DŇA 28.8.2017

Jozef TURČÁNY

výkonný podpredseda

ZDRUŽENIE MIEST A OBCÍ SLOVENSKA

BEZRUČOVA 9, 811 09 BRATISLAVA

tel.: 02/529 642 43

fax: 02/526 325 31

turcany@zmos.sk

Bratislava 11. august 2017

číslo 326/2017

Vážený pán výkonný riaditeľ,

listom zo dňa 21. júla 2017 žiadate ZMOS o sprístupnenie informácie, či v roku 2016 došlo k úprave pôsobností, ktorými sa stanovili nové úlohy mestám a obciam, alebo sa rozšírili ich existujúce. Súčasne žiadate o ich rozdelenie na povinné a fakultatívne, a tiež o informáciu, či štát dotknutým mestám a obciam zabezpečil na ich plnenie zodpovedajúce finančné prostriedky.

Naplnenie Vašej požiadavky v niektorých bodoch presahuje pôsobnosť ZMOS. V prípade informácií o tom, či štát zabezpečí zodpovedajúce finančné prostriedky, ide podľa nášho názoru o povinnosť samotnej Rady pre rozpočtovú zodpovednosť. Rada v súlade s Čl.4 ods.2 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti má právo vyžadovať od subjektov verejnej správy súčinnosť pri poskytovaní údajov súvisiacich s monitorovaním a hodnotením vývoja hospodárenia Slovenskej republiky a hodnotením pravidiel rozpočtovej zodpovednosti. Priebežné hodnotenie a monitorovanie podľa Čl. 6 ods. 2 ústavného zákona, ktorým sa stanovuje povinnosť pre štát zabezpečiť na plnenie nových pôsobností pre obce a vyššie územné celky zodpovedajúce finančné prostriedky, je možné považovať najmä za úlohu Rady rozpočtovej zodpovednosti. Podľa Čl. 4 ods. 1 písm. c) ústavného zákona je priamou pôsobnosťou Rady z vlastného podnetu vypracovať a zverejňovať stanoviská k legislatívnym návrhom predkladaným NR SR, najmä z hľadiska dôsledkov na rozpočet verejnej správy (teda aj rozpočty miest a obcí) a jeho dlhodobej udržateľnosti. Za diskutabilné preto považujeme naplnenie tejto úlohy formou vyžadovania súčinnosti od iných subjektov.

Napriek tomu, že subjektom verejnej správy podľa dikcie zákona sú samotné mestá a obce, nie ich reprezentatívna organizácia, ZMOS monitoruje dopady niektorých legislatívnych zmien na hospodárenie miest a obcí. Finančne ich vyčíslíť v čase prípravy a schvaľovania legislatívnej normy je zákonnou povinnosťou ich predkladateľov. **Opakovane pripomíname, že aplikačná prax doteraz nevyriešila základný rozpor a neodpovedala na otázku, čo sa považuje za novú úlohu pri zákonnej úprave pôsobností miest, obcí a VÚC.** Legislatívnymi zmenami dochádza aj k rozširovaniu existujúcich povinností s dopadom na financovanie miest a obcí. ZMOS považuje za nové aj tie fakultatívne pôsobnosti, ktoré sa stávajú z pohľadu rozpočtu a ústavného zákona povinnými vtedy, keď ich mestá a obce začnú vykonávať.

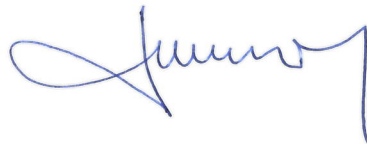
1. Príklady nových úloh pre mestá a obce, ktoré boli prijaté v legislatíve pre rok 2016:

- Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch s účinnosťou 1. januára 2016, ktorý okrem iného sprecizoval povinnosť obcí mať zavedený triedený zber biologicky rozložiteľných odpadov. Od 01.01.2016 je obec povinná zaviesť a vykonávať triedený zber kuchynského odpadu, jedlých olejov a tukov a biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad, parkov a cintorínov. Zber zeleného bioodpadu je definovaný vo vykonávacej vyhláške č. 371/2015 z. z. k zákonu o odpadoch, ktorá spresňuje spôsob zberu z domácností (veľkosť a typ nádoby, frekvenciu zberu). Náklady na zabezpečenie triedeného zberu v zmysle uvedeného obec hradí z miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady,
- V zmysle zákona 79/2015 Z. z. o odpadoch je držiteľ odpadu povinný zabezpečiť nádoby na zmesový komunálny odpad a bioodpad pred prístupom medveďa hnedého v ustanovených oblastiach. Zoznam oblastí je v prílohe č. 19 vykonávacej vyhlášky č. 371/2015 Z. z. k zákonu č. 79/2015 Z. z. o odpadoch,
- Zákon č. 217/2016 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zákonom sa s účinnosťou od 1.9.2016 zvýšili platové tarify pedagogických a odborných zamestnancov v regionálnom školstve. Z analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy vyplýva, že navrhované zmeny budú mať negatívny vplyv na rozpočet miest a obcí v roku 2016 vo výške 6.517 mil. eur, z toho na mzdy vo výške 4.821 mil. eur a v ďalších rokoch celkom vo výške 19.552 mil. eur. Predkladateľ zároveň v bode 2.1.1. financovanie návrhu uvádza, že zvýšenie výdavkov nie je v podmienkach obcí rozpočtovo zabezpečené. Podľa názoru ZMOS ministerstvo vychádzalo len zo 6% zvýšenia tarifných miezd. Nezohľadnilo ďalšie nadväznosti, ktoré vo väzbe na zvyšovanie taríf znamenajú ďalšie finančné nároky pre zamestnávateľov (počet odpracovaných rokov, kreditné príplatky, príplatky za triednictvo a podobne). V skutočnosti celkový finančný objem zvýšenia predstavuje 7,3 až 7,8 %,
- Zákon 440/2015 Z. z. o športe bol prijatý v roku 2015 s účinnosťou od 1.1.2016. Schválený zákon nevykazoval finančný dopad na mestá a obce. Ustanovením § 64 zákona č. 440/2015 Z. z. boli dostali mestám a obciam delegované tieto samosprávne kompetencie:
 - a) podporuje výstavbu, modernizáciu, rekonštrukciu, údržbu a prevádzkovanie športovej infraštruktúry v obci v spolupráci so športovými organizáciami,
 - b) zabezpečuje využívanie športovej infraštruktúry v základných školách, ktorých je zriaďovateľom, a športovej infraštruktúry vo vlastníctve alebo v správe obce na šport pre všetkých so zameraním na mládež najviac za náklady s tým spojené,

2. Príklady rozšírenia, doplnenia súčasne vykonávaných úloh s dopadom na výdavky miest a obcí, alebo stanovenie zákonných limitov s možným negatívnym dopadom na vlastné príjmy miest a obcí v roku 2016:

- zvýšenie minimálnej mzdy na rok 2016 na 405 eur, a zvýšenie minimálnej mzdy na rok 2017 na 435 eur,
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 435/2015 Z. z., ktorým sa ustanovujú zvýšené stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme.

Záverom si dovoľíme konštatovať, že rozsah legislatívnych zmien, ktorými sa v roku 2016 mestám a obciam stanovili nové alebo rozšírené úlohy, bol výrazne nižší, ako pred účinnosťou ústavného zákona. Pripomíname, že MV SR vydáva a štvrťročne aktualizuje publikáciu s názvom „Kompetencie a úlohy územnej samosprávy“, v ktorej bilancuje zmeny v legislatíve za príslušné obdobie.

S pozdravom

Vážený pán
Ing. Viktor Novysedlák
výkonný riaditeľ
kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť
Imricha Karvaša 685/1
811 07 Bratislava